

Nordiska Ministerrådets Miljö- och Ekonomigrupp

Verksamhetsberättelse 1999

A) Inledning

Det Nordiska Ministerrådets miljö- och ekonomigrupp har en tvärfacklig sammansättning med representanter från miljö- och ekonomi/finansdepartement. Under 1999 har medlemmarna varit följande:

Jörgen Schou, Miljöstyrelsen, Köpenhamn

Alf Therkildsen, Ökonomiministeriet, Köpenhamn

Magnus Cederlöf, Miljöministeriet, Helsingfors

Heikki Sourama, Finansministeriet, Helsingfors

Björn R. Gudmundsson, Finansministeriet, Reykjavik

Thordur Olafsson, Miljöministeriet, Reykjavik

Rune Aslaksen, Finansdepartementet, Oslo

Öyvind Lone, Miljöverndepartementet, Oslo

Lena Unemo, Finansdepartementet, Stockholm

Ulf Silvander, Naturvårdsverket, Stockholm

Stefan Lundgren, departementsråd vid det svenska finansdepartementet, har under året varit ordförande i gruppen, sekreterare har varit Lena Unemo vid samma departement.

B. Verksamhetsberättelse

Gruppen har under 1999 haft två möten: 22-23 april i Oslo och 8 oktober i Helsingfors.

Under året har gruppen startat två projekt som knyter an till naturens värde. Båda projekten fokuserar miljöns roll utöver den som traditionellt uppmärksammas i ekonomiska sammanhang (d.v.s att bidra till produktion). I detta avseende har gruppen också breddat sin verksamhet i förhållande till 1998 då arbetet inriktades på ekonomiska styrmedel främst applicerade på traditionella utsläppsfrågor. Ett sådant projekt har även initierats under året.

Under det första kvartalet 1999 skedde slutredigering av tre rapporter vilka huvudsakligen skrivits under föregående år. Detta resulterade i de tre studierna inom TemaNord-serien: "International

Greenhouse Gas Emission Trading" (1999:506), "The use of economic instruments in Nordic Environmental Policy 1997-1998 (1999:524) och "The Scope for Nordic Co-ordination of Economic Instruments in Environmental Policy" (1999:550).

I slutet av året skedde en förändring i gruppens budget, vilket innebar att DKK 300 000 återfördes till sektorerna (DKK 150 000 till miljö- respektive finanssektorn). Detta har huvudsakligen fått till följd att en del av den verksamhet som skulle ha belastat 1999 års medel i stället belastar budgeten för år 2000.

Under året har följande projekt och aktiviteter bedrivits:

1. Utvärdering av gröna skatter/avgifter i Norden.

Utgångspunkten i projektet har varit att samla erfarenheter från de utvärderingar som gjorts av ekonomiska styrmedel i de nordiska länderna. Studien genomförs av Mikael Skou Andersen med hjälp av Niels Dengsö och Anders Branth-Pedersen, samtliga vid Center for Samfundsvidenskabelig Miljöforskning vid Aarhus Universitet.

Vid gruppens möte i oktober presenterade författarna ett första utkast till rapport. Rapporten avgränsar sig till utvärderingar rörande skatter/avgifter som syftar till att minska koldioxidutsläpp och pesticidanvändning. Rapporten består av två delar. Den första delen utgör en utförlig sammanställning och sammanfattning av ett antal utvärderingar av skatter/avgifter inom de aktuella områdena i de nordiska länderna. I den andra delen diskuteras fördelar och nackdelar med de olika metoder som använts i utvärderingarna.

Den 15 mars i år kommer slutrapporten från projektet föreligga, vilken därefter kommer sändas för tryckning.

Målsättningar för projektet utifrån den nordiska miljöstrategin:

- att öka kunskapen inom Norden rörande effekterna av ekonomiska styrmedel inom miljöområdet. Med en sådan ökad kunskap, ökar också möjligheten att i framtiden utforma effektiva ekonomiska styrmedel inom Norden (i enlighet med nordisk miljöstrategi, avsnitt 3.7).

2. Kostnadseffektivt bevarande av biologisk mångfald.

Projektet om biologisk mångfald har blivit försenat i jämförelse med de ursprungliga planerna. Ett avtal har upprättats med Institutt for Skogfag, Norge, som redan arbetar med projektet i samarbete med Norsk Institutt for natur- og arealforvaltning och Institutt for økonomi og sumfunnsfag.

Inom ramen för projektet kommer en översikt göras av kunskapsläget rörande de befintliga styrmedel som används för att bevara den biologiska mångfalden. Därefter kommer en djupare analys och utvärdering av styrmedel att göras.

En delrapport från projektet kommer att lämnas 1 april 2000. Projektet slutrapporteras senast 1 augusti 2000. Ett seminarium kommer att anordnas under våren 2000 vid vilket resultaten från projektet presenteras. Vid seminariet kommer också projektet om "Naturområdenas ekonomiska värde" (se nedan) att behandlas. Vissa andra näraliggande frågor kommer också att belysas vid

seminariet. Det arbete rörande biodiversitet som bedrivs inom OECD kommer även att presenteras vid detta tillfälle.

Målsättning för projektet utifrån den nordiska miljöstrategin:

- att stärka och koordinera insatsen för att bevara mångfalden av biologiska arter (nordisk miljöstrategi, avsnitt 3.1).

3. Naturområdenas ekonomiska värde

Projektet ska skapa kunskap om de metoder som kan användas för att värdera naturområdenas (friluftsområdenas) ekonomiska värde, samt redogöra för hur dessa metoder används i praktiken.

Rapporten skrivs av konsulterna Magnus Hardarson och Pall Hardarson vid Ekonomiska ehf, Reykjavik. En delrapport har distribuerats till gruppens medlemmar. 31 januari i år föreligger den slutliga rapporten, vilken därefter kommer sändas för tryckning.

Projektets resultat kommer att presenteras vid det seminarium som beskrivs under punkt 2 ovan.

Målsättning för projektet utifrån den nordiska miljöstrategin:

- att öka kunskapen om naturen och miljöns värde, bl.a. mot bakgrund av att möjligheten att utöva friluftaktiviteter i Norden uppmärksammas i den nordiska miljöstrategin (nordisk miljöstrategi, avsnitt 3.5).

4. Handel med utsläppsrätter

Gruppen arbetade med detta tema under 1998, då bl a ett seminarium arrangerades tillsammans med energi och miljögruppen. Ytterligare en studie med detta tema hade planerats i gruppens arbetsprogram. Det visade sig emellertid svårt att formulera ett projektförslag rörande handel med utsläppsrätter mot bakgrund av att ett antal studier/utredningar redan pågick i flera andra nordiska länder. Den norska statliga utredningen lämnade sitt betänkande vid årsskiftet och den svenska statliga expertutredningen lämnar sitt betänkande sista mars i år. Gruppen fann därför risken för stor att ett eget initiativ på området i alltför stor utsträckning skulle överlappa redan pågående arbete.

Ett förslag som diskuterades vid gruppens möte i oktober har varit att inte avgränsa en sådan studie till att belysa koldioxidfrågan, eftersom liknande "handelssystem" även kan tillämpas på vissa andra områden. Gruppen har funnit att det kan vara intressant att titta närmare på handel med återvinningsbevis (som t ex förekommer i England). Förberedelser för ett sådant projekt kommer att påbörjas inom kort.

6. Notat

Gruppen har inför det nordiska finansministermötet i juni skrivit ett notat rörande ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken i Norden. I notatet sammanfattades bl.a. resultaten från studien rörande möjligheterna till en större grad av samordning av ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken inom Norden (rapporten "The scope for Nordic co-ordination of economic instruments in environmental policy").

Gruppen har också medverkat till att formulera Ekonomi- och finanssektorns bidrag till strategin om ett hållbart Norden och dess närområden.

C. Räkenskaper

Se nedan.

D. Sammandrag

Gruppen har under året initierat tre studier, vilka kommer att avslutas under år 2000. Gruppen har avslutat ett antal projekt från föregående år, vilket resulterat i tre tryckta rapporter i TemaNord-serien. Gruppen har medverkat i att formulera Ekonomi- och finanssektorns bidrag till strategin om ett hållbart Norden och dess närområden. Gruppens samarbete har också bidragit till att upprätthålla ett värdefullt informellt nätverk på tjänstemannanivå.

Budgetuppföljning SEK DKK

Överfört från 1998 708.964 617.564

1999 års budget 746.200 650.000

Summa intäkter 1.455.164 1.267.564

Sekretariat inkl. lagstadgade arbgivavg. 250.052 217.815

(lön, resor, logi)

Samordning av ek.styrmedel 118.140 102.909

Uppdatering av ek.styrmedel 194.000 168.990

Handel med utsläppsrätter 35.000 30.488

Biologisk mångfald 0 0

Naturomr.ek.värde 120.000 104.530

Utvärdering, ek.styrmedel 124.779 108.693

Valutakursförlust 1.050 915

Summa utgifter 843.021 734.340

Valutakurs 1,148

Anm: En större utbetalning som kommer att ske från innevarande års medel rör projektet "Kostnadseffektivt bevarande av biologisk mångfald". Såsom har framgått ovan har detta projekt blivit försenat jämfört med de ursprungliga planerna. SEK 370.000 (motsvarande DKK 320.000) kommer att utbetalas till detta projekt.